

Jäsentiedote 1/2017

Uuteen satokauteen valmistauduttaessa

Mehiläisten talvehtiessä mieli suuntautuu jo tulevaan kesään ja uuteen satokauteen. Keskustelimme 30.1.2017 johtokunnassa siitä, mikä on mehiläistenhoidossa tärkeintä tulevaan satokauteen valmistauduttaessa. Päädymme suositteluun seuraavaa.

1. Huolehditaan ympärivuotisesti mehiläisten hyvinvoinnista ja terveydestä punkki- ja tautipaineen kasvaessa ja ilmaston muuttuessa. Koetellutkaan varroan torjuntatoimet eivät aina riitä. Siksi on tärkeää tehostaa myös torjuntatoimien seurantaa, ts. punkkimäärien seurantaa ja kohdentaa torjuntatoimet sen mukaan keväällä, kesällä ja syksyllä. Punkkien määrän kasvaessa yhdyskuntien kunto ja tautien sietokyky heikkenee, ja syksyn pesäkuolemat ”yllättävät”. Kuolemisenkin välttäneet heikot, punkkiset pesät talvehtivat heikosti ja niiden kevätkehitys viivästyy kevään torjuntatoimista huolimatta. Kevään ja kukinnan aikaistuessa ilmastonmuutoksen myötä vain vahvat, hyvinvoivat pesät ehtivät mukaan kevään kehitykseen ja satoa tuottamaan. Punkkien määrää on syytä seurata jatkuvasti kevään, kesän ja syksyn aikana, jotta punkki- ja tautipaine ei pääse yllättämään ja pesien kunto heikkenemään. Kokoamme varroan torjunta- ja seurantaohjeet yhdistyksen kotisivuille ja järjestämme käytännön harjoituksia kevään aikana.

2. Osta, myy ja siirrä vain tautivapaita yhdyskuntia. Aloittelevat tarhaajat ja tarhaustaan laajentavat tarvitsevat uusia yhdyskuntia. Hienoa, jos pystyt niitä tarjoamaan! On kaikkien tarhaajien etu, että kauppa käydään vain tautivapailta pesillä. Erityisesti on syytä huolehtia siitä, että pesät ovat todistettavasti vapaita esikotelomädästä. Suosittelemme, että pesät hankitaan lähiympäristöstä esikotelomädältä vapailta alueilta. Suositeltavaa on myös selvittää uusia tarhoja perustettaessa lähiseudulla mahdollisesti jo olevat tarhaajat ja tarhata heidän kanssaan samoja mehiläisrotuja. Näin voidaan välttyä hybridien ja vihaisten mehiläiskantojen syntymiseltä (iso ongelma erityisesti taajamissa tarhattaessa). Monirotuiset (usean rodun perimää omaavat) mehiläiset ovat myös emonkasvatusmielessä arvaamattomia, parveiluherkkiä eivätkä täytä ominaisuuksiltaan muutenkaan nykyajan vaatimuksia.

3. Yhdistyksemme on suositellut jo aiemmin kaikille tarhaajille emojen ja mehiläisten laadun seurantaa pitämällä kevään ja kesän aikana yksinkertaista kirjanpitoa pesien ominaisuuksista, kehityksestä, punkkien ja tautien esiintymisestä ja hunajantuotannosta (ks. Pertti Kauppisen ohjeet yhdistyksen kotisivuilta). Emojen laadunseurantaa ja kirjanpitoa käsitellään meillä nykyisin jo mehiläishoidon peruskurssilla. Emojen laatua järjestelmällisesti seuraamalla emonkasvattajat, myös kotitarpeisiin kasvattavat, voivat vaalia kasvattamiensa emojen laatua ja ohjata sitä haluamiensa ominaisuuksiin suuntaan. Myös SML on kehittämässä mehiläisten/emojen laadun arviointia ja jalostusta osana saksalaisten ylläpitämää

BeeBreed-tietokantaa. Siitä kiinnostuneiden emonkasvattajien ja testaajien kannattaa ottaa yhteyttä liittoon.

4. Suomi sitoutui 3.12.2016 Cancunin biodiversiteettikokouksessa suojelemaan pölyttäjiä ja niiden elinympäristöjä. Pölyttäjien hyvinvointia uhkaavat etenkin maankäytön muutokset, torjunta-aineiden käyttö, ympäristön saastuminen, haitalliset vieraslajit, taudinaiheuttajat ja ilmastonmuutos. Kasveja pölyttävistä eläinlajeista yhä useampi on ajautumassa kohti sukupuuttoa. Kansainvälisen luontopaneeli IPBES:n mukaan pölyttäjien häviäminen on uhka miljoonien ihmisten toimeentulolle ja miljardien eurojen arvoiselle ruoan tuotannolle. Peräti kolme neljäsosaa maapallon tärkeimmistä ruokakasveista on osittain riippuvaisia eläinpölytyksestä. Viimeisten viidenkymmenen vuoden aikana eläinpölytyksestä riippuvaisten viljelykasvien tuotanto on kasvanut huikeat 300 prosenttia. Cancunin julistuksessa korostetaan jokaisen vastuuta monimuotoisesta luonnosta. Mitä me voimme tehdä mehiläisten ja muiden pölyttäjien suojelemiseksi? Ainakin voimme vaatia neonikotinoiden käytön kieltämistä myös Suomessa. Ja kansainvälisenä mehiläispäivänä 20. toukokuuta voimme tehdä joukolla tunnetuksi pölyttäjien merkitystä luonnontaloudessa ja niiden suojelun tarvetta.

5. Ilmaston muutos ja poikkeukselliset sääilmiöt vaikuttavat monin ja usein yllätyksellisesti myös mehiläistarhaukseen. Keväät aikaistuvat, kesäsateet runsastuvat Suomessa (siitä olemme saaneet esimakua kahtena edellisenä kesänä, toki väliin voi tulla vielä hyvinkin kuivia ja lämpimiä kesiä), ympäristöstä poistuu tutuiksi tulleita kasveja ja ilmestyy uusia kasveja, tuhohyönteisiä ja tauteja, ja talvet lämpenevät. Pesien kehitys ja kukinta eivät kohtaa odotetulla tavalla. Meidän on mietittävä, miten me voimme tarhauksessa varautua ilmaston ja ympäristön muuttumiseen ettemme putoa muutoksen kelkasta. Jotain voimme varmasti tehdä jo nyt. Esimerkiksi kevään aikaistuminen ja kasvillisuuden/kukinnan nopeutunut kevätkehitys tarkoittaa, että myös mehiläisten kevään kehityksen on oltava aikaista. On talveutettava ainoastaan vahvoja pesiä ja suosittava aikaisin täyteen sadonkeruukuntoon kehittyviä mehiläisrotuja. Varmaan keksimme muitakin tapoja sovittaa tarhausta muuttuviin olosuhteisiin, kun ryhdymme sitä oikeasti ja yhdessä miettimään. Tarkoituksemme on purettua ilmaston- ja ympäristönmuutoksen mehiläistaloudelle asettamiin haasteisiin asiantuntijoiden voimin yhdistyksen kevätkokouksen yhteydessä 23.4.2017. Tule mukaan osallistumaan ja varaa siihen aika jo nyt!

Sinulla on varmasti omia ajatuksia ja ideoita mehiläishoidon kehittämistä. Ota osaa keskusteluun ja tuo julki mielipiteesi ja ideasi! Voit tehdä sen lähettämällä postia ja/tai osallistumalla keskusteluun yhdistyksen kotisivuilla ja tapaamisissa.

Valoisin mielin kevättä kohti!

Matti Pylvänäinen
ja johtokunta